

Список використаних джерел

1. Батан Ю. Д. Про юридичну базу реалізації превенції: чи можна вважати конституцію законом про профілактику? / Ю. Д. Батан // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2018. – № 1. – С. 7–13.

Ключові слова: законодавство, превентивна мета (ціль, призначення), превенція, запобігання, попередження, профілактика правопорушень.

Науковий керівник: д.ю.н., професор Крестовська Н. М.

Бугаєнко Каріна Вікторівна

студентка 1-го курсу факультету міжнародно-правових відносин
Національного університету «Одеська юридична академія»

СУЧАСНА КОНЦЕПЦІЯ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Походження держави – це складний і доволі тривалий історичний процес, а тому державу справедливо можна назвати історичним феноменом. Хтось пов'язує її походження з божественною волею, хтось – із зовнішнім або внутрішнім насильством, а хтось перекоаний, що держава виникла одночасно з правом і внаслідок права. І, на нашу думку, це справді так.

В сучасному світі державу не можна уявити без права, так само як демократію – без законності, а тому досить необхідним є розуміння сучасної правової держави та її особливостей, які формуються під впливом демократизації.

Вважається, що перші ідеї та елементи правової державності виникли ще в античні часи, а вже теорія правової держави сформувалась в добу Просвітництва. Багато мислителів зробили свій внесок у теорію правової держави, зокрема І. Кант визначав її як «об'єднання великої кількості людей, що підпорядковані правовим законам» [1, с. 354]. Сам термін «правова держава» уперше вжив К.-Т. Велькер у 1813 р. З назви зрозуміло, що правова держава – це держава, влада якої заснована на праві, обмежується за допомогою права і здійснюється у правових формах.

Але не варто визначати правову державу лише через формальну відповідність її діяльності закону, адже він не завжди може бути справедливим. Так, наприклад, керуючись саме формальною ознакою нацистська держава оголосила себе «правовою». Тому зрозуміло, що правова держава в першу чергу має забезпечувати громадянські і політичні права людини. Завдяки нахилу, в основному, на такі права і

свободи (першого покоління), деякі науковці виокремлюють «класичну» концепцію правової держави.

Але з розвитком суспільства «класична» концепція почала відходити на другий план, адже права людини не обмежувались лише громадянськими і політичними. Таким чином виникла концепція соціальної держави. Її запровадив німецький учений Л. фон Штейн в 1850 р. Він вважав, що держава «зобов'язана сприяти економічному і суспільному прогресу усіх своїх громадян, оскільки розвиток одного є умовою розвитку іншого, і саме в цьому значенні ідеться про соціальну державу» [2, ст. 6].

Історично принципи правової і соціальної держави сформувалися окремо і є досить різними. Наприклад, правова держава має за основу недоторканість і невідчужуваність прав і свобод людини, а соціальна — необхідність їх обмеження, аби забезпечити рівність населення. Тому ключовим для характеристики правової держави є поняття «свобода», а для соціальної держави — «рівність».

Проте, не дивлячись на те, що дані поняття суперечать один одному, стає очевидним, що за умов низького рівня життя змінюється уся структура прав і свобод особи. Ось чому без утілення в життя принципів соціальної держави нині неможлива реалізація не тільки прав «другого покоління» — економічних, соціальних і культурних, а й прав «першого покоління» — громадянських і політичних. Одним із перших це усвідомив Б. Кістяковський. На його думку, глибинний аналіз змісту французької «Декларації прав людини і громадянина» «приводить до переконання в тому, що поряд з громадянськими і політичними правами мають бути поставлені права соціальні, поряд із свободою від втручання держави в певну сферу особистого і суспільного життя, і з правом на участь в організації й спрямуванні діяльності держави має бути поставлене право кожного громадянина вимагати від держави забезпечення йому нормальних умов економічного і духовного існування» [3, с. 287].

Усвідомлення взаємозалежності прав «першого» і «другого» покоління сприяло введенню в науковий обіг поняття «соціальна правова держава», що означає гарантування і реалізацію не тільки громадянських і політичних, а й усього комплексу людських прав і свобод, індивідуальних і колективних.

Проаналізувавши все вище сказане можна дійти висновку, що поняття «сучасна правова держава» включає в себе як правові, так і соціальні ознаки. З точки зору соціальних, держава визнає людину, її життя, честь, гідність і недоторканість найвищою соціальною цінністю, а також надає соціальну допомогу індивідам, що її потребують, з метою забезпечення кожному гідного рівня життя і забезпечення громадянського миру і злагоди.

З точки зору соціальних, держава забезпечує організацію соціального і державного життя на принципах права, гарантує правопорядок,

сприяє досягненню особистістю самостійності і відповідальності за свої дії, стабільності правової системи.

Тому варто зазначити, що у своїй діяльності держава не може орієнтуватись лише на правовий або соціальний аспект, адже, як зазначалося, громадянські і політичні та економічні, культурні, соціальні права є нероздільними. Вони тісно взаємопов'язані між собою, так само як поняття «рівність», «свобода» і «справедливість». Ця ідея виражає сучасна концепція правової держави.

Список використаних джерел

1. Кант И. Метафизика нравов / И. Кант // Кант И. Критика практического разума. Основы метафизики нравственности. Метафизика нравов. – СПб.: Наука, 1995. – 528 с.
2. Калашников С. В. Очерки теории социального государства [Електронний ресурс] / С. В. Калашников. – Режим доступу: isocialxnogogosudarstva.doc.
3. Кистяковский Б. А. Философия и социология права / Б. А. Кистяковский. СПб.: РХГИ, 1998. – 400 с.

Ключові слова: правова держава, соціальна держава, сучасна держава, права людини, концепція правової держави.

Науковий керівник: *к.ю.н., ас. Дзевелюк М. В.*

Ващак Владислав Анатолійович

студент 4-го курсу факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ШУМ У ПРАВОВІЙ СФЕРІ: ПЕРЕШКОДИ ТА НАДЛИШОК ІНФОМАЦІЇ

Сучасна правова наука розвивається в умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, так званого інформаційного буму. Людину і науковців в тому числі оточує величезна кількість різної інформації, яка може нести як і позитивне, так і негативне смислове навантаження, може бути корисною, а може бути інфосміттям. Останнього в сучасному інформаційному просторі стає дедалі більше. «Цей колосальний потік захаращує мозок і пам'ять (умовно кажучи створює «інформаційний шум»)» [1]. Проблема інформаційного шуму є недослідженою в сучасній правовій науці і серед вчених існують дискусії щодо доцільності використання зазначеного поняття. Так, Золотар О.О. розглядає інформацію в дуже вузькому значенні, спираючись на концепцію К. Шенона, відповідно до якої «якщо певні